Dísznyeregtakaró - ún. cafrag

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2785.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD
Készítés helye:	Erdély
Anyag:	aranyozott ezüstfonal; bársony
Technika:	domború hímzés; szalagszövéses szegély, rojt; zsinórhímzés
Méretek:	hosszúság: 145 cm szélesség: 65 cm

A nyeregtakaró a téglalap alakú cafragok típusába tartozik. Ezeknek a ló farára boruló részét díszítették a nyereg alá ehhez
varrt, díszítetlen szövet került. Ez utóbbi az évszázadok során gyakran – így az itt bemutatott takarónál is – elpusztult. Az egyes leltárak azonban, nyilván a könnyebb azonosítás végett, ezt a dísztelen részt is jelzik. Így például gróf Thurzó Imrének Lethava várában hátrahagyott (1621) fegyverei és lószerszámai között az alábbi darabot említik: *Fejedelem adta, vörös bársony, ezüst arany cérnával varrott virágú, hosszú rojtu czaprag, melynek sárga atlacz az nyereg alja.*

Magyarországon a 17. században használt nyeregtakarók jelentős része a különféle leltárak és a fennmaradt emlékanyag szerint török munka volt. A magyar darabokra utalnak az összeírások adatai, így az előre elkészített cafragra, vagy a "magyar módra" hímzett cafragra való virágok. A magyar mód a kor úrihímzéseinek stílusát és motívumkincsét jelenti, így a nyeregtakarón a két sarokból átlósan benyúló, valamint a középen egyenes álló szimmetrikus virágbokrot. A középmotívumokat a szélső sávban palmetták és fektetett, hasított szélű levélből kinövő S alakú indák közé fogott, szimmetrikus virágtövek váltakozása kíséri. A nyeregtakaró szegélyét hosszú rojtos paszomány zárja le.

A nyeregtakaró az Esterházy-kincstár eddig ismert inventárumaiban nem azonosítható.

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 16
- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 49. (László Emőke)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 37. (László Emőke)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 100.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator